

Súd: Okresný súd Dunajská Streda
Spisová značka: 15P/29/2014
Identifikačné číslo súdneho spisu: 2214205981
Dátum vydania rozhodnutia: 15. 12. 2014
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Eva Bíróová
ECLI: ECLI:SK:OSDS:2014:2214205981.4

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Dunajská Streda v konaní pred sudkyňou JUDr. Evou Bíróovou v právnej veci navrhovateľky: H. U., H. W., A. XX.XX.XXXX, W. W., B. XXXX/XX, proti odporcovi: H. U., A. XX.XX.XXXX, W. Q. F. XXX, o rozvod manželstva a úpravu výkonu práv a povinností rodičov k maloletému P. U., A. XX.XX.XXXX a maloletej X. U., A. XX.XX.XXXX, deti v konaní zastúpené kolíznym opatrovníkom: Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny Dunajská Streda, takto

rozhodol:

Súd manželstvo účastníkov konania uzavreté dňa XX.XX.XXXX pred Matričným úradom Mestskej časti W. - Q. **r o z v á d z a .**

Súd maloletého P. U., A. XX.XX.XXXX a maloletej X. U., A. XX.XX.XXXX **z v e r u j e** na čas po rozvode do osobnej starostlivosti matke, ktorá ich bude zastupovať a spravovať ich majetok v bežných veciach.

Otec **j e p o v i n n ý** platiť na výživu mal. P. sumu 110 eur mesačne a na výživu mal. X. sumu 60 eur mesačne, vždy do 15. dňa mesiaca vopred k rukám matky, počnúc právoplatnosťou výroku o rozvode manželstva.

Rodičia upravujú styk otca s mal. X. nasledovne:

„Otec je oprávnený stýkať sa s mal. X. každý párný víkend roka od piatku, kedy si otec v poobedňajších hodinách vyzdvihne dieťa v predškolskom zariadení, ktoré navštevuje, do nedele 18.00 hod., kedy otec dieťa odovzdá matke v mieste bydliska matky a každú stredu, kedy si otec v poobedňajších hodinách vyzdvihne dieťa v predškolskom zariadení, ktoré navštevuje do štvrtka, kedy otec dieťa v ranných hodinách odovzdá do predmetného predškolského zariadenia.“

Matka je povinná dieťa na styk pripraviť. V prípade, že sa z vážnych dôvodov nebude môcť styk otca s maloletou X. uskutočniť, sú povinní rodičia o tomto dôvode sa navzájom informovať najneskôr do 12 hodín pred začiatkom styku.

Žiadny z účastníkov nemá právo na náhradu trov konania.

O trovách štátu súd rozhodne do 30 dní od právoplatnosti tohto rozsudku.

o d ô v o d n e n i e :

Návrhom zo dňa 13.03.2014 sa navrhovateľka domáhala rozvodu manželstva s odporcom. Návrh odôvodnila tým, že ich vzťahy sú vážne narušené a trvalo rozvrátené a manželstvo nemôže plniť svoj účel. Uviedla, že spočiatku bolo ich manželstvo harmonické, vážnejšie problémy nastali v roku 2009, kedy odporca začal voľný čas, ktorý by mohol využiť s rodinou, tráviť sedením pred počítačom a začal

nadväzovať internetové známosti. Medzi manželmi dochádzalo k hádkam, odporca sa prestal venovať domácnosti a starostlivosti o deti, problémy v spoločnej komunikácii sa čoraz viac prehlbovali a prispeli k vzájomnému citovému odcudzeniu, v dôsledku čoho podala už v roku 2011 návrh na rozvod ich manželstva, konanie bolo zastavené. Postupom času sa však nezhody opakovali a posledný rok už s odporcom riadne nekomunikujú, majú rozdielne názory na výchovu a spoločný život. Odporca nadviazal mimomanželskú známosť. Vo februári 2014 opustila s deťmi spoločnú domácnosť a odvtedy býva u rodičov. Nemá záujem o obnovu manželského spolužitia, poukázala na záujem maloletých detí vyrastať v prostredí bez komunikačných nedorozumení a hádok. Navrhla maloleté deti na čas po rozvode zveriť do jej osobnej starostlivosti, odporcu zaviazat' k plateniu výživného v sumách 170 a 130 eur mesačne a navrhla aj úpravu rozsahu styku odporcu s deťmi .

Odporca sa k návrhu na rozvod vyjadril s tým že taktiež nemá záujem o obnovu manželského spolužitia. Navrhol k úprave výkonu práv a povinností rodičov na čas po rozvode zveriť maloleté deti do striedavej starostlivosti oboch rodičov.

Súd vo veci vykonal dokazovanie výsluchom účastníkov konania, kolízneho opatrovníka, znalcom, oboznámením sa s predloženými listinnými dôkazmi a zistil nasledovný skutkový stav veci:

Navrhovateľka vo svojej výpovedi k rozvratu manželstva uviedla, že s odporcom v súčasnosti vôbec nekomunikujú, vzájomné nezhody sa im nepodarilo odstrániť a manželstvo považuje za trvalo rozvrátené. Odporca sa vo svojej výpovedi vyjadril s tým, že súhlasí s rozvodom manželstva, nemieni obnoviť spolužitie s navrhovateľkou, mimomanželskú známosť však poprel. U oboch manželov ide o prvé manželstvo, pochádzajú z neho dve, ešte maloleté deti.

Manželia sú si v manželstve rovní v právach a povinnostiach. Sú povinní žiť spolu, byť si verní, vzájomne rešpektovať svoju dôstojnosť, pomáhať si, starať sa spoločne o deti a vytvárať zdravé rodinné prostredie. (§ 18 zákona č. 36/2005 Z. z. o rodine)

Súd môže manželstvo na návrh niektorého z manželov rozviesť, ak sú vzťahy medzi manželmi tak vážne narušené a trvalo rozvrátené, že manželstvo nemôže plniť svoj účel a od manželov nemožno očakávať obnovenie manželského spolužitia. Súd zisťuje príčiny, ktoré viedli k vážnemu rozvratu vzťahov medzi manželmi a pri rozhodovaní o rozvode na ne prihliada. Súd pri rozhodovaní o rozvode vždy prihliadne na záujem maloletých detí. (§ 23 ods. 1, 2 zák. o rodine)

Vyhodnotením vykonaného dokazovania súd dospel k záveru, že v manželstve účastníkov konania došlo k vážnemu a trvalému rozvratu, spôsobenému názorovými nezhodami a nedostatočnou vzájomnou komunikáciou medzi manželmi a následným vzájomným citovým odcudzením. V súčasnosti manželstvo účastníkov neplní svoje spoločenské funkcie, manželia už dlhý čas nežijú v spoločnej domácnosti, pričom vzhľadom na vyjadrenia manželov nie je pravdepodobné, že by v budúcnosti došlo k obnove manželského spolužitia manželov. Keďže manželstvo nie je po žiadnej stránke funkčné už dlhší čas, čím sa rozvrat prehlbuje, súd návrhu vyhovel a manželstvo účastníkov konania rozviedol.

(1) V rozhodnutí, ktorým sa rozvádza manželstvo rodičov maloletého dieťaťa súd upraví výkon ich rodičovských práv a povinností k maloletému dieťaťu na čas po rozvode, najmä určí, komu maloleté dieťa zverí do osobnej starostlivosti, kto ho bude zastupovať a spravovať jeho majetok. Súčasne určí, ako má rodič, ktorému nebolo maloleté dieťa zverené do osobnej starostlivosti prispievať na jeho výživu alebo schváli dohodu rodičov o výške výživného. (2) Ak sú obidvaja rodičia spôsobilí dieťa vychovávať a ak majú o osobnú starostlivosť o dieťa obidvaja rodičia záujem, tak súd môže zveriť dieťa do striedavej osobnej starostlivosti obidvoch rodičov, ak je to v záujme dieťaťa a ak budú takto lepšie zaistené potreby dieťaťa. Ak so striedavou osobnou starostlivosťou súhlasí aspoň jeden z rodičov dieťaťa, tak súd musí skúmať, či bude striedavá osobná starostlivosť v záujme dieťaťa. (3) Rozhodnutie o úprave výkonu rodičovských práv a povinností možno nahradiť dohodou rodičov. Dohoda musí byť schválená súdom, inak je nevykonateľná. (4) Súd pri rozhodovaní o výkone rodičovských práv a povinností alebo pri schvaľovaní dohody rodičov rešpektuje právo maloletého dieťaťa na zachovanie jeho vzťahu k obidvom rodičom a vždy prihliadne na záujem maloletého dieťaťa, najmä na jeho citové väzby, vývinové potreby, stabilitu budúceho výchovného prostredia a ku schopnosti rodiča dohodnúť sa na výchove a starostlivosti o dieťa s druhým rodičom. Súd dbá, aby bolo rešpektované právo dieťaťa na výchovu a starostlivosť

zo strany obidvoch rodičov a aby bolo rešpektované právo dieťaťa na udržiavanie pravidelného, rovnocenného a rovnoprávneho osobného styku s obidvomi rodičmi. (5) Súd pri rozhodovaní o zverení maloletého dieťaťa do osobnej starostlivosti jedného z rodičov dbá na právo toho rodiča, ktorému nebude maloleté dieťa zverené do osobnej starostlivosti, na pravidelné informovanie sa o maloletom dieťati. Rodič, ktorému nebolo maloleté dieťa zverené do osobnej starostlivosti, môže sa práva na pravidelné informovanie sa o maloletom dieťati domáhať na súde. (§ 24 zákona o rodine)

Rodičia sa môžu dohodnúť o úprave styku s maloletým dieťaťom pred vyhlásením rozhodnutia, ktorým sa rozvádza manželstvo; dohoda o styku rodiča s maloletým dieťaťom sa stane súčasťou rozhodnutia o rozvode. Ak sa rodičia nedohodnú o úprave styku s maloletým dieťaťom podľa odseku 1, súd upraví styk rodičov s maloletým dieťaťom v rozhodnutí o rozvode; to neplatí, ak rodičia úpravu styku žiadajú neupraviť. (§ 25 ods. 1, 2 zákona o rodine)

K otázke vhodnosti striedavej starostlivosti oboch rodičov o maloleté deti súd nariadil znalecké dokazovanie uznesením č. k. 15P/29/2014-97 dňa 15.05.2014 v odbore psychológia. Ustanovený znalec podal súdu dňa 28.07.2014 znalecký posudok, zo záverov ktorého vyplýva, že maloleté deti majú k matke vytvorené stabilné a citovo kvalitne sytené vzťahové väzby a k otcovi vytvorený neutrálny, resp. mierne pozitívne citový vzťah, neprejavujú však voči nemu spontánne pozitívne city aj emócie, v ich postoji voči nemu absentuje viditeľným negatívny postoj alebo vyhýbavé, či obavné tendencie. Obe deti majú vytvorený lepší citový vzťah k matke, dôverujú jej a v jej prítomnosti sa cítia bezpečne. Na výchovu a osobnú starostlivosť o deti má z psychologického hľadiska lepšie predpoklady matka. Podľa znalca striedavá starostlivosť nie je v záujme ani jedného z detí, čo je dané v prípade mal. P. jednoznačnou preferenciou matky v porovnaní s otcom, pričom maloletý si striedavú starostlivosť neželá a v prípade mal. X. jej fyzickým vekom a citovou naviazanosťou k matke, jej vývinovými a citovými potrebami a s ohľadom na stabilitu výchovného prostredia. Znalec ďalej uviedol, že potenciálne výraznejšie odlúčenie od matky v zmysle návrhu otca by mohlo z psychologického hľadiska skôr negatívne zasiahnuť do jej subjektívneho prežívania. Už samotný rozvod a pred tým konfliktné interakcie rodičov predstavujú zvýšenú záťaž pre dieťa, ktorú sa aktuálne celkom úspešne darí kompenzovať. Zároveň však znalec odporúčal na účely rozvíjania vzťahu otca s deťmi úpravu styku v rozsahu každého druhého víkendu od piatku do nedele a navyše ďalšieho dňa v týždni, na ktorú frekvenciu stretávania je mal. Sára pripravená, takýto styk sa doteraz aj realizoval, v prípade mal. P. musí otec vyvinúť maximálnu snahu o prehĺbenie vzájomného vzťahu. V dopĺňujúcej výpovedi dňa 15.12.2014 znalec uviedol, že na záveroch svojho znaleckého posudku jednoznačne trvá. Hoci vo všeobecnosti otázka striedavej starostlivosti býva problematická, v danom prípade sú jeho závery jednoznačné. Starší syn bol schopný dobre formulovať svoj postoj vzhľadom na svoj vek a rovnako aj mladšia dcéra svoj postoj jednoznačne vyjadrila. Nepovažuje za vhodné, ani v záujme maloletých detí, aby prešli z doterajšieho ustáleného stavu na striedavú starostlivosť, pričom poukázal na to, že aj na terajší styk otca s dcérou musí matka dieťa motivovať. Nepozoroval takú citovú väzbu alebo vzájomnú interakciu otca s deťmi, aby sa mohol prikloniť k odporúčaniam striedavej starostlivosti. V prípade mal. X. by išlo o veľký zásah do jej citového vývoja, dieťa má však záujem o styk s otcom a treba to využiť na rozvíjanie vzájomného vzťahu. Mal. P. pocity v sebe skrýva a vo svojom vnútri situáciu prežíva dosť intenzívne, hoci navonok sa javí pokojný.

S poukazom na závery znalca odporca rozhodnutie o jeho návrhu k striedavej starostlivosti ponechal na úvahu súdu, pre prípad, že by súd vyhovel návrhu navrhovateľky a zveril deti do jej starostlivosti, navrhol určiť mu výživné v sumách 70 a 50 eur mesačne. Styk navrhol upraviť podľa jeho doterajšej realizácie - každý druhý víkend od piatku, kedy si ju vyzdvihne zo škôlky, do nedele do 18. hodiny, ďalej v stredu, kedy si mal. Sáru prevezme zo škôlky a vo štvrtok ráno do škôlky privezie, s ktorým návrhom matka súhlasila.

Kolíznym opatrovníkom navrhol na čas po rozvode zveriť obe maloleté deti do osobnej starostlivosti matke a výživné určiť otcovi podľa schopností rodičov a odôvodnených potrieb detí, zároveň upraviť styk otca s mal. Sárou, nakoľko je to v jej záujme. S poukazom na vek mal. Michala navrhol jeho styk s otcom neupraviť, keďže sám sa už vie rozhodnúť, či a kedy sa chce s otcom stretnúť.

V danom prípade súd s prihliadnutím na odporúčanie znalca, záujem detí, vzhľadom na ich vek a silnú citovú viazanosť k matke a tiež s prihliadnutím na ich vlastné želanie dospel k záveru, že je v záujme

oboch maloletých detí, aby boli zverené do výlučnej starostlivosti matke s tým, že otcovi súd upravil s mal. Sárrou aj rozsah styku tak, aby mali dostatočný priestor na rozvíjanie vzájomného vzťahu.

Rodičia sa musia naučiť vzájomne komunikovať, budú sa stretávať minimálne pri preberaní dieťaťa, k čomu súd poukazuje a upozorňuje rodičov na to, že aj priemerne empatické dieťa sa v prítomnosti dvoch nepriateľských rodičov nemôže cítiť dobre a jeho nechuť ublížiť niektorému z milovaných rodičov kladie na jeho psychiku ďalšie neúmerné požiadavky, ktoré dieťa zaťažujú a môžu ho ohrozovať v jeho zdravom vývoji. Pre svoj zdravý vývin potrebujú kooperatívny vzťah medzi rodičmi, aj keď rodičia ako partneri spolu nežijú. Je len na rodičoch, aby i v prípade rozpadu partnerského vzťahu vytvorili pre maloleté deti prostredie, v ktorom sa cítia bezpečne, s istotou sa môžu vyvíjať a najmä sa od rodičov prirodzene učiť ako od dôveryhodných modelov všetkému, čo budú žiť potrebovať. Len rodičia sú zodpovední za to, aby následky ich vzájomných konfliktov neprenášali na deti a nepoužívali ich ako nástroj boja proti druhému partnerovi. Súd apeluje na oboch rodičov, aby uprednostnili záujem detí nad svojimi záujmami a pokúsili sa v otázkach úpravy rodičovských práv k maloletým dospieť k modelu, ktorý uprednostní záujmy detí a zároveň bude rešpektovať i práva oboch rodičov, ktorí sú si v rozsahu a výkone rodičovských práv rovnocenní.

Z predložených dokladov k zárobkovým pomerom bolo zistené, že matka má mesačný príjem zo zamestnania (vykázaný za obdobie od novembra 2013 do októbra 2014) v priemere vo výške 783,23 eur, poberá prídavky na dve deti. Otec vykonáva od septembra 2006 podnikateľskú činnosť ako živnostník v odbore stavebných prác, obchodnej činnosti, účtovníctva a administratívnych prác. Podľa daňového priznania za rok 2013 vykázal príjem netto vo výške 218,56 eur mesačne, sám odhadol príjem brutto v roku 2014 na 1.130 eur mesačne, z čoho platí odvody 190 eur, pohonné hmoty 190 eur a ďalšie výdavky, netto príjem vyčíslil na 530 eur mesačne. Majetok majú spoločný. Zvýšené výdavky (okrem bežných výdavkov na stravu a oblečenie) na deti matka špecifikovala v návrhu na 115 eur mesačne na mal. X. a 52,50 eur na mal. P..

Plnenie vyživovacej povinnosti rodičov k deťom je ich zákonná povinnosť, ktorá trvá do času, kým deti nie sú schopné samé sa živiť. Obaja rodičia prispievajú na výživu svojich detí podľa svojich schopností, možností a majetkových pomerov. Dieťa má právo podieľať sa na životnej úrovni rodičov. Každý rodič bez ohľadu na svoje schopnosti, možnosti a majetkové pomery je povinný plniť svoju vyživovaciu povinnosť v minimálnom rozsahu vo výške 30% zo sumy životného minima na nezaopatrené nepnoleté dieťa alebo na nezaopatrené dieťa podľa osobitného zákona. Pri určení rozsahu vyživovacej povinnosti súd prihliada na to, ktorý z rodičov a v akej miere sa o dieťa osobne stará. Ak rodičia žijú spolu, prihliadne súd aj na starostlivosť rodičov o domácnosť. Výživné má prednosť pred inými výdavkami rodičov. Pri skúmaní schopností, možností a majetkových pomerov povinného rodiča súd neberie do úvahy výdavky povinného rodiča, ktoré nie je nevyhnutné vynaložiť. (§ 62 ods. 1 až 5 zák. o rodine)

Rodič, ktorý má príjmy z inej než závislej činnosti podliehajúcej dani z príjmu, je povinný preukázať ich súdu, predložiť podklady na zhodnotenie svojich majetkových pomerov a umožniť súdu sprístupnením údajov chránených podľa osobitného predpisu zistenie aj ďalších skutočností potrebných na rozhodnutie. Ak si rodič nesplní túto povinnosť, predpokladá sa, že výška jeho priemerného mesačného príjmu predstavuje dvadsaťnásobok sumy životného minima. (§ 63 ods. 1 zák. o rodine)

Pri určení výživného prihliadne súd na odôvodnené potreby oprávneného, ako aj na schopnosti, možnosti a majetkové pomery povinného. Na schopnosti, možnosti a majetkové pomery povinného prihliadne súd aj vtedy, ak sa povinný vzdá bez dôležitého dôvodu výhodnejšieho zamestnania, zárobku, majetkového prospechu; rovnako prihliadne aj na neprimerané majetkové riziká, ktoré povinný na seba berie. (§ 75 ods.1 zák. o rodine)

Výživné sa platí v pravidelných opakujúcich sa sumách, ktoré sú zročné vždy na mesiac dopredu. (§ 76 ods. 1 zák. o rodine)

Odôvodnené potreby dieťaťa sú bezprostredne ovplyvňované schopnosťami a možnosťami rodičov, ak sú reálne možnosti a schopnosti rodičov obmedzené, sú odôvodnenými len bežné potreby dieťaťa, ktoré nepresahujú obvyklú základnú mieru všetkých potrieb nevyhnutných pre život kultúrneho človeka. Ak sú však reálne možnosti a schopnosti rodičov väčšie, odôvodnenými sú aj ďalšie potreby dieťaťa, ktoré síce nie sú nevyhnutné, ale so zreteľom na okolnosti konkrétneho prípadu sú prospešné pre všestranný

vývoj dieťaťa. Teda pri určení výživného treba vychádzať zo zásady, že životná úroveň dieťaťa má byť úmerná životnej úrovni rodičov. Je potrebné, aby rodičia poskytovali podľa svojich schopností a možností toľko prostriedkov na výživu detí, aby z nich boli uspokojené osobné potreby dieťaťa, pokiaľ ide o výživu, ako i potreby na prehlbovanie vzdelania, rozvoj záujmov a záľub, na prípravu na povolanie. Súd sa pri určovaní výšky výživného riadi základnými pravidlami, a to odôvodnenými potrebami oprávnenej osoby a schopnosťami, možnosťami a majetkovými pomermi povinnej osoby. Odôvodnené potreby oprávnenej osoby závisia od veku, zdravotného stavu, schopnosti žiť sa sám a postarať sa o seba. Na strane povinného súd skúma faktické príjmy, ale prihliada tiež na to, čo je objektívne možné, aby zarobil (podľa veku, zdravotného stavu, kvalifikácie, odbornosti, situácie na trhu práce, pracovných skúseností), majetkové pomery, tiež počet, druh a výšku ďalších vyživovacích povinností.

Súd určení rozsahu vyživovacej povinnosti otca prihliadal na príjmy oboch rodičov, vek detí a s tým spojené ich odôvodnené potreby (keď výrazne zvýšené výdavky na starostlivosť o deti - napr. v súvislosti so zdravotným stavom, mimoškolskými alebo voľnočasovými aktivitami, neboli súdu preukázané), ako aj na to, že v zhode s ustálenou rozhodovacou praxou na výživné možno počítat až s 25 až 30% čistého príjmu výživou povinného rodiča. Takéto výživné spolu s prídavkami na dieťa a primeraným výživným od matky (tiež viazanej zákonom k vyživovacej povinnosti detí) umožní uspokojiť odôvodnené potreby mal. detí.

O trovách konania súd rozhodol podľa § 144 O. s. p.

Podľa § 148 ods. 1 O. s. p. štát má podľa výsledkov konania proti účastníkom právo na náhradu trov konania, ktoré platil, pokiaľ u nich nie sú predpoklady pre oslobodenie od súdnych poplatkov.

O trovách štátu súd rozhodne dodatočne, v zmysle § 151 ods. 3 O. s. p.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku je prípustné odvolanie do 15 dní odo dňa jeho doručenia, na Krajský súd v Trnave cestou tunajšieho súdu.

V odvolaní sa má popri všeobecných náležitostiach (§ 42 ods. 3) uviesť, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, v čom sa toto rozhodnutie alebo postup súdu považuje za nesprávny a čoho sa odvolateľ domáha.

Odvolanie proti rozsudku možno odôvodniť len tým, že

- a) v konaní došlo k vadám uvedeným v § 221 ods. 1,
- b) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- c) súd prvého stupňa neúplne zistil skutkový stav veci, pretože nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
- d) súd prvého stupňa dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
- e) doteraz zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú tu ďalšie skutočnosti alebo iné dôkazy, ktoré doteraz neboli uplatnené (§ 205a),
- f) rozhodnutie súdu prvého stupňa vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Ak povinný dobrovoľne nesplní, čo mu ukladá vykonateľné rozhodnutie, oprávnený môže podať návrh na vykonanie exekúcie podľa zák. č. 233/1995 Z. z. (Exekučný poriadok)

Manžel, ktorý pri uzavretí manželstva prijal priezvisko druhého manžela ako spoločné priezvisko, môže do 3 mesiacov po právoplatnosti rozhodnutia o rozvode manželstva matričnému úradu oznámiť, že prijíma opäť svoje predošlé priezvisko (§ 27 ods. 1 zákona o rodine).